

Lennart Kollberg satte upp *Slutet gott, allting gott* på Kungliga Borgen 1963

Från Kollbergs uppsättning. Rolf Gyllenhammar, Folke Hjort och Stig Ekstam. Foto: Anon

SOMRARNÄ 1963, 1964 OCH 1965 satte Lennart Kollberg upp shakespearepjäser på Kungliga Borgen, en gammal paviljong från Karl XIV Johans tid, Gärdet i Stockholm. Pengarna till projektet samlade han på sig under åren 1956-61 då han var skådespelare på Riksteatern. Det var också då han läste pjäser:

– Jag köpte *all* dramatik som fanns tryckt och så tog jag med mig en hel koffert full med pjäser på turnéerna. Vi kunde vara ute 90 dagar i sträck, och jag läste tre pjäser om dagen. Det fanns inga djupare avsikter med att jag valde *Slutet gott, allting gott* till sommaren 1963, jag ville bara ha en shakespearekomedi som var lite ospelad. Jag tänkte att det skulle locka många recensenter. Det fungerade, det kom från fem tidningar.

– Antalet roller passade ju bra för vår ensemble också. Vi var ett gäng kompisar från Riksteatern, Malmö stadsteater och de svenska teatrarna i Vasa och Åbo. Manus skrev jag ut själv på skrivmaskin med karbonpapper och nio kopior. Vid den här tiden gjorde fortfarande en del teatrar så att skådespelare bara fick den egna rollens repliker, med stickrepliker. Men det tyckte jag var krångligt, jag skrev så att alla fick hela pjäsen.

NÄR JAG LÄSER RECENSIONER FÖRSTÄR JAG att det här var en fin föreställning, och det verkar som ni hade en mycket funktionell och spännande scenografi?

– Jag hade träffat Göran Wassberg redan i mitten av 1950-talet när jag gick på Witzanskis teaterskola och blev engagerad som teaterledare på

Från Kollbergs uppsättning. Lennart Elg och Stig Ekstam Foto: Anon

Från Kollbergs uppsättning. Pia Bäckström och Inga Didong. Foto: Anon

Blackebergs läroverk. Göran var elev där då och hjälpte mig att måla dekor. Jag tyckte att han var väldigt snitsig och när vi började på Kungliga Borgen kom jag ihåg honom och ringde.

– En grundtanke i hans scenografi var att scenväxlingarna skulle ske så snabbt att slutrepliken i en scen fortfarande klingade kvar i nästa scen. I *Slutet gott, allting gott* var det bara några tygstycken som drogs undan eller något sättstycke som sattes in. I *Förvillelser* (1964) stod skådespelare bakom sättstyckena och dansade runt med dem när miljön växlade. Det gick blixtnabbt. Och det var viktigt. För övergångarna hos Shakespeare är geniala, men det märker man inte om man lägger in pauser för scenväxlingar.

Intervju: Kent Hägglund

Den danska författarinnan Sille Beyer ...

... (1803-1861) bearbetade en rad pjäser av Shakespeare, men också av andra författare, så att de skulle passa för Johanne Luise Heiberg, som var den stora stjärnan på Det konglige Teater i Köpenhamn. Samtidigt tog hon bort sådant som kunde vara anstötligt för den borgerliga publiken.

Många uppskattade Beyers verk. Hennes författarkollega M. Goldschmidt skrev "I den vildvuxna lunden har en

kärleksfull trädgårdsmästare skurit bort, bundit upp och planterat blommor, och vi känner en glad förundran över vad det åstadkommit."

DEN STORE LITTERATURHISTORIKERN och kritikern Georg Brandes hade en annan uppfattning, men använde även han symbolik från växtriket. Enligt honom hade Beyer "en hel påse full med fikonblad, och överallt där Shakespeare hade blottat

sig, stod hon redo med ett fikonblad." (källa: nordisk kvinnolitt.historia del 2)

Kungens läkare (dvs *Slutet gott, allting gott*) är troligen den enda av Sille Beyers shakespearebearbetningar som spelats i Sverige. Det betyder inte att pjäserna var mindre censurerade här under 1800-talet, den svenska teaterpubliken var lika pryd som den danska.

Text: Kent Hägglund